ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KÖRNYEZETVÉDELMI,
TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG
mint első fokú környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatóság
9021 Győr, Árpád u. 28-32.
Levélcím : 9002 Győr, Pf. 471.
Telefon: Központi: 96/524-000, Ügyfélszolgálat: 96/524-001 Fax: 96/524-024
Ügyfélfogadás az Ügyfélszolgálati Irodán: Hétfő, Kedd, Szerda: 9-15 óráig,
Csütörtök: 9-16 óráig
Beadványában ügyiratszámunkra szíveskedjék hivatkozni!

A határozat **JOGERŐS**:	év:	hó:	nap:	KÜJ:		KTJ:	

Iktatószám:	496-13/2009.	Hiv. szám:		Tárgy:	Sokorópátka,
Előadó:	dr. Reiner Viktória	Melléklet:			Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. Sokorópátka-Kajárpéc településközi út létesítésének előzetes vizsgálata

H A T Á R O Z A T

I.

A Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség mint első fokú környezetvédelmi hatóság a **Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.** (székhelye: 1134 Budapest, Váci út 45.) által kezdeményezett, Sokorópátka és Kajárpéc között, a 8308. és 8309. számú állami közutak összekötésével tervezett út létesítése környezeti hatásaira kiterjedő előzetes vizsgálati eljárásban megállapította, hogy természetvédelmi szempontból kizáró ok merült fel, ezért

a k é r e l m e t e l u t a s í t j a.

II.

A határozat ellen a kézbesítésétől számított 15 napon belül az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőséghez címzett, de az elsőfokú hatóságnál két példányban benyújtandó fellebbezést lehet előterjeszteni. A fellebbezéshez 125.000.- Ft összegű szolgáltatási díjat kell befizetni az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség előirányzat felhasználási keretszámla MÁK 10033001-01711899-00000000 számú számla javára.

I N D O K O L Á S

A Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (1134 Budapest, Váci út 45.) – a továbbiakban: Zrt. – kérelmet és előzetes vizsgálati dokumentációt nyújtott be a hatósághoz a Sokorópátka és Kajárpéc között, a 8308. és 8309. számú állami közutak összekötésével létesítendő úttal kapcsolatban annak érdekében, hogy az a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005.(XII.25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 3-5. §-ai által szabályozott előzetes vizsgálati eljárást folytassa le.
Kérelme elbírálásáért a módosított 33/2005. (XII.27.) KvVM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján igazgatási szolgáltatási díjat fizetett, az 1. sz. melléklet I. 45. pontja szerint 250.000 Ft összegben.

A hatóság megállapította, hogy az ügyben a 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 38. § (1) bekezdése értelmében hatáskörrel rendelkezik, és ugyanezen jogszabály 1. számú melléklet IV. fejezet 1/A. pontja értelmében a telepítés helye az illetékességi területére tartozik.
Az eljáró hatóság a benyújtott iratok alapján megállapította, hogy a településközi összekötő utat a 8308. és a 8309. számú állami közutak összekötésével tervezik kiépíteni, részben a meglévő burkolt útra illesztve, részben pedig új nyomvonal kialakításával. A környezeti hatások Sokorópátka és Kajárpéc települések területére terjednek ki.
A hatóság a R. által előírt eljárási rend szerint az eljárás megindításáról közleményt készített, amelyet honlapján megjelentetett, az ügyfélszolgálati irodájában kifüggesztett, továbbá a kérelemmel és annak mellékleteivel együtt a Sokorópátka, illetőleg Kajárpéc Községek Jegyzőinek közzététel céljából megküldött. Az előzetes vizsgálati dokumentáció tartalmára, a telepítés helyével kapcsolatos kizáró okokra, a környezeti hatásvizsgálat szükségességére vonatkozó észrevétel nem érkezett.
A Felügyelőség megvizsgálta a tevékenység környezetre gyakorolt hatását és megállapította, hogy hulladékgazdálkodási, vízgazdálkodási és vízvédelmi, levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésvédelmi és tájvédelmi szempontból a tevékenység végzésével kapcsolatban kizáró ok nem áll fenn.

A hatóság megkereste az ügyben hatáskörrel bíró szakhatóságokat.
Az ÁNTSZ Nyugat-dunántúli Regionális Intézete a 6404-2/2008. számú, a Győri Körzeti Földhivatal a 10.982/2008., a Győri Körzeti Földhivatal Téti Kirendeltsége a 10.074/2008., a a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Nyugat-dunántúli Regionális Iroda a 410/6919/1/2008., a Győr-Moson-Sopron megyei MSZH Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság a 17.2/5100-1/2008. véleményével a tevékenység végzéséhez hozzájárult.

A hatóság az eljárás során megállapította, hogy a műszaki dokumentáció tervlapjai és a természetvédelmi munkarész is 2 nyomvonalváltozatot tartalmaz. Ezzel ellentétben a dokumentáció 5. számú mellékletéhez csatolt térképvázlaton szerepel egy harmadik változat is, amelyre több szakhatósági állásfoglalás is hivatkozik. A nyomvonalváltozatok (1. és 2. számú) kivitelezése esetén 8.200 m², illetve 15. 000 m² nagyságú területen semmisülne meg közösségi jelentőségű élőhely, továbbá várható több védett állat- és növényfaj változó számú egyedeinek pusztulása az építés közvetlen hatására. A szakhatósági állásfoglalásokban (ld. közlekedési hatósági állásfoglalás) 3. számú változatként jelölt nyomvonal csak kis mértékben tér el az 1. számú nyomvonaltól, természetvédelmi szempontú hatásaik közel azonosak. Az ügyfél a kérelme mellékleteként hatásbecslési dokumentációt nyújtott be.
A tervezett nyomvonalak mindegyike (1., 2. és 3. számú) keresztülhalad a 19/1992. (XI.6.) KTM rendelet létrehozott Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet (országos jelentőségű védett természeti terület) területén és az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 45/2006. (XII.8.) KvVM rendelet alapján létrejött HUFH20008 Pannonhalmi-dombság kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen. A természetvédelmi szempontból jelentős területeken a 3 nyomvonalváltozat között érdemi különbség nincs.
A tervezett nyomvonalak környéke a Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet egyik legértékesebb, összefüggő természetközeli területrésze, ahol nagy kiterjedésben találunk természetes és természetközeli élőhelyeket, amelyek nagy többsége közösségi jelentőségű élőhely. Nagyobb kiterjedésben a pannon cseres-tölgyesek (91M0) és pannon gyertyános-tölgyesek (91G0) fordulnak elő, de közvetlenül a tervezett nyomvonalak mellett találunk sík- és dombvidéki kaszálóréteket (6510) is. Ezen élőhelyek egy része az út építése során valószínűsíthetően meg fog semmisülni.

A tervezett nyomvonal mentén számos közösségi jelentőségű, illetve védett és fokozottan védett faj él.

A védett növényfajok közül előfordul a nyomvonal közvetlen közelében a szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*), a széles pajzsika (*Dryopteris dilatata*), a bozontos csukóka (*Scutellaria columnae*), a kardos madársisak (*Cephalanthera longifolia*) és a széleslevelű nőszőfű (*Epipactis helleborine*). A nyomvonaltól távolabb előfordul a ligeti csillagvirág (*Scilla vindobonensis*), a tarka nőszirom (*Iris variegata*), a kerti berkenye (*Sorbus domestica*) és a tavaszi hérics (*Adonis vernalis*).

A védett gerinctelen fajok közül változó gyakorisággal többek között a selymes futrinka (*Carabus convexus*), a bőrfutrinka (*Carabus coriaceus*), a rezes futrinka (*Carabus ullrichi*), az aranypettyes futrinka (*Carabus hortensis*), a ligeti futrinka (*Carabus nemoralis*), a kék futrinka (*Carabus violaceus*), az ácscincér (*Ergates faber*), a diófacincér (*Aegosoma scabricorne*), a vércincér (*Purpuricenus kaehleri*), az őszi gyapjasszövő (*Eriogaster lanestris*) és a gyászlepke (*Nymphalis antiopa*) fordul elő. Az előforduló védett és közösségi jelentőségű fajok közül a szarvasbogár (*Lucanus cervus*), a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) és a farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*) emelhető ki. Ezek a fajok az esetek többségében hektáronként több százas nagyságrendben fordulnak elő a nyomvonal mentén. Az építés során várható a fajok élőhelyének pusztulása, illetve egyes esetekben a védett egyedek közvetlen pusztulása is.

A meglévő földút mélyebb kereknyomai, illetve az út mentén lévő kisebb-nagyobb, rövidebb-hosszabb ideig vízzel borított gödrök kétéltűek szaporodó helyei. A területen tömeges az erdei béka (*Rana dalmatina*), gyakori faj a zöld varangy (*Bufo viridis*) és a zöld levelibéka (*Hyla arborea*). Ezen fajok szaporodóhelyei az út építése következtében meg fognak semmisülni, és a közvetlen térségben más, alkalmas szaporodóhely nem található ezen fajok számára.

A nyomvonal környéki erdők, gyepek és vízparti növényzet madárvilága kiemelten gazdag, több fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű fajjal. A területen költő védett fajok közül kiemelhető például az énekes nádiposzáta (*Acrocephalus palustris*), az őszapó (*Aegithalos caudatus*), az egerészölyv (*Butea buteo*), a vörösbegy (*Erithacus rubecula*), az erdei pinty (*Frigilla coelebs*), a nyaktekercs (*Jynx torquilla*), a nagy fakopáncs (*Dendrocopos maior*) vagy a balkáni fakopáncs (*Dendrocopos syriacus*). A fokozottan védett fajok közül a gyurgyalag (*Merops apiaster*) és a darázsölyv (*Pernis apivorus*) fordul elő a területen. Közösségi jelentőségű faj a fekete harkály (*Dryocopos martius*) és a tövisszúró gébics (*Lanius collurio*).

A védett emlősfajok közül az egyben közösségi jelentőségű erdei pelét (*Dryomys nitedula*), a közönséges denevért (*Myotis myotis*) és a korai denevért (*Nyctalus noctula*) kell kiemelni.

A tervezett út építése során közvetlen és közvetett káros hatások léphetnek fel. Közvetlen hatás az út nyomvonalába eső közösségi jelentőségű élőhelyek pusztulását, a védett és fokozottan védett fajok élőhelyének pusztulását, illetve egyes védett fajok egyedeinek pusztulását eredményezheti.

A közvetett, másodlagos hatások közül a legfontosabb a jelenleg összefüggő terület feldarabolódása (élőhely-fragmentáció). A kialakítandó út nyiladéka több faj számára nehezen átjárható akadályt képez, amely az egyes területek populációinak elszigetelődését okozhatja. A kialakuló széles nyiladék miatt fokozódó szegélyhatással kell számolni a területen. Nem elhanyagolható tényező azonban a területet az építés során élő zavarás, szennyeződés, illetve a kialakuló forgalom miatt bekövetkező zavarás sem.

A személygépkocsik által is jól járható utak mentén megjelenik az illegális hulladéklerakás, amelynek ideális terepet biztosítana az út mellett fekvő erdő.

A kialakuló élőhely-fragmentáció nagyvad fajok esetén is kiemelt problémaként jelentkezhet. A völgy aljában folyó Csuki-ér ugyanis a környék egyetlen itatásra alkalmas vize, ahová nagy területről járnak a szarvasok és a vaddisznók inni. Ezt jól mutatja a tervezett út nyomvonalát keresztező 4-5, állandóan használt vadcsapa. A jelentős vadmozgás az építendő úton több esetben balesetet okozhat.

A fentieket figyelembevéve elmondható, hogy az út építése ellentétes a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény preambulumában foglaltaknak, eszerint ugyanis a természeti értékek és természeti területek a nemzeti vagyon sajátos és pótolhatatlan részei, fenntartásuk, kezelésük, állapotuk javítása, a jelen és jövő nemzedékek számára való megőrzése, a természeti erőforrásokkal történő takarékos és ésszerű gazdálkodás biztosítása, a természeti örökség és a biológiai sokféleség oltalma, valamint az ember és természet közötti harmonikus kapcsolat – nemzetközi kötelezettségvállalásainkkal összhangban történő – kialakítása, mint az emberiség fennmaradásának alapvető feltétele, a természet hatékony védelmének létrehozását igényli. A védett növény- és állatfajok, illetve élőhelyük elpusztítása, zavarása e törvény 42.§ (1) és 43.§ (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétes.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: NATURA Korm. rendelet) 4. § (1) bekezdése szerint a Natura 2000 területek lehatárolásának és fenntartásának célja az azokon található, az 1-3. számú mellékletben meghatározott fajok, és a 4. számú mellékletben meghatározott élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.
(2) A Natura 2000 területekkel kapcsolatban az (1) bekezdésben meghatározott célját más, különösen az ország társadalmi-gazdasági fejlődése, illetve a honvédelmi érdek szempontjából lényeges, törvényben vagy a kormányrendeletben meghatározott, fontos közérdeket szolgáló fejlesztési célokkal összehangoltan kell megvalósítani.
A 10. § (1) szerint olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más terv vagy beruházás részeként az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján várhatóan jelentős hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak vizsgálnia kell a tervnek vagy beruházásnak a Natura 2000 területen előforduló, a terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajokra és élőhelytípusokra gyakorolt hatását. A 10.§ (2) bekezdése szerint a természetvédelmi hatóság a beruházást akkor engedélyezheti, illetőleg ahhoz szakhatóságként akkor járulhat hozzá, ha megállapítható, hogy az nem veszélyezteti vagy károsítja a Natura 2000 területet, továbbá – a 4. § (1)-(2) bekezdésének figyelembevételével – nem ellentétes a jelölés céljaival. A (3) bekezdés alapján a természetvédelmi hatóság akkor is köteles az (1) bekezdés szerinti tervet elfogadni, illetőleg a beruházást engedélyezni vagy ahhoz a szakhatósági hozzájárulást megadni, ha a terv vagy beruházás az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a Natura 2000 terület állagára, illetve a rajta előforduló, a terület kijelölésének alapjául szolgáló, az 1., 2. vagy 3. mellékletben felsorolt fajok vagy a 4. mellékletben felsorolt élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére káros hatással lehet, azonban ahhoz a 10/A. § (2)-(3) bekezdés szerinti **közérdek fűződik.**
(4) Amennyiben a (3) bekezdés alapján a tervet el kell fogadni, illetőleg a beruházást engedélyezni kell, vagy ahhoz a szakhatósági hozzájárulást meg kell adni, a károkozást a lehető legkisebbre kell csökkenteni. A természetvédelmi hatóság ezen túlmenően a terv kidolgozója, illetve a beruházás engedélyese részére a Natura 2000 területek egységességének, valamint az élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének biztosítása érdekében más Natura 2000 területen a várható természeti kárral arányos helyreállítási és fejlesztési feladat (a továbbiakban: kiegyenlítő intézkedés) elvégzését írja elő.
Fenti magyarországi jogszabályi rendelkezésekkel párhuzamban, a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló A TANÁCS 92/43/EGK IRÁNYELVE (1992. május 21.) 6 cikk (3) szerint, figyelembe véve az adott természeti terület

védelmével kapcsolatos célkitűzéseket, megfelelő vizsgálatot kell folytatni minden olyan terv vagy program hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy program részeként valószínűleg jelentős hatással lesz arra. (4) Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű **közösségi érdekre figyelemmel – alternatív megoldás hiányában** – mégis végre kell hajtani egy tervet vagy programot, a tagállam minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesz a NATURA 2000 általános egységességének megóvása érdekében. A tagállam az elfogadott kiegyenlítő intézkedésekről értesíti a Bizottságot.
A 79/409/EEC Madárvédelmi-irányelvben és a 92/43/EEC Élőhelyvédelmi irányelvben előírt tagállami kötelezettségek, azaz a NATURA 2000 hálózatába tartozó területek és az ezen területeken található, a kijelölés alapjául szolgáló kiemelt jelentőségű és közösségi jelentőségű élőhelytípusok, közösségi jelentőségű növény- és állatfajok **kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése elsőbbséget élvez egyéb érdekekkel szemben**, hiszen a 92/43/EEC Élőhelyvédelmi irányelv 6. cikk (4) utolsó mondata előírja**:** „Amennyiben az érintett természeti terület kiemelt jelentőségű természetes élőhelytípust foglal magában és/vagy veszélyeztetett faj élőhelyéül szolgál, kizárólag az emberi egészséggel, a közbiztonsággal vagy a környezet szempontjából elsődlegesen fontos előnyökkel kapcsolatos, továbbá – a Bizottság véleménye szerint – a közérdek kényszerítő indokain alapuló szempontokat lehet érvényesíteni.”

Az eljáró hatóság szerint az út építése ellentétes a Natura 2000 kijelölés céljaival, jelentős káros hatást prognosztizálható, közösségi jelentőségű élőhelyet semmisít meg, védett illetve Natura 2000 fajokat, illetőleg élőhelyüket zavarja.

A dokumentációban nem szerepel és az ügyfél nem vizsgált olyan alternatív nyomvonalat, amely lényegesen kevésbé sértené a Natura 2000 terület és a területen megtalálható védett fajok, közösségek integritását. Fontos kihangsúlyozni, hogy az összehasonlításokhoz felhasznált referencia paramétereknek a természetmegőrzéssel, valamint a terület integritásának és ökológiai funkcióinak fenntartásával kell kapcsolatban állniuk. A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság az eljárás során javasolt egy olyan alternatív nyomvonalat, amely feltételezhetően minimális hatással lenne a Natura 2000 terület integritására, de ennek az ügyfél általi érdemi vizsgálatára nem került sor.

Ezt követően a hatóság a R. 4. § (2) bekezdésének megfelelően 2009. január 12-én tárgyalást tartott a szakhatóságok és a környezethasználó részvételével, melyen tisztázni kívánta az eljárás során felmerült kérdéseket, és kifejtette a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatósággal közösen kialakított álláspontját. A tárgyaláson a Zrt. megfogalmazta azon kérelmét, hogy az út megépítésének **kiemelt fontosságú közérdekű** voltát igazoló dokumentumokat kíván benyújtani a Felügyelőségre. Ezt követően csatolta a Győri Rendőrkapitányság 321-674/2009. számú nyilatkozatát, mely szerint a Téti Kistérségi Rendőrállomás állományának 4 esetben kellett kivonulniuk Kajárpécről Sokorópátkára, illetve Tényőre, emellett az Országos Mentőszolgálat Nyugat-dunántúli Régiójának 694/18/2009. számú levelét, amely szerint 2008-ban Sokorópátkáról és Kajárpécről 130 mentőfeladatot hajtottak végre. Ezt követően a Zrt. az általa készített, a hatósághoz január 27-én beérkezett beadványában – annak kiemelt fontosságú közérdekű voltát bizonyítandó – a projekt céljai között sorolja fel a Tét kistérségi központ megközelíthetőségét, a közlekedésminőség javítását, a területi felzárkóztatást, a környezeti ártalmak csökkentését, az utazási idő csökkentését és az utazási kényelem növekedését.

Az ügyfél által csatolt dokumentumokat áttanulmányozva a hatóság a kiemelt fontosságú közérdek fennállását nem látja igazoltnak, mivel a benyújtott

dokumentumokból nem tűnik ki a társadalom egészének a közös érdeke, illetőleg az ország elsődlegesen fontos társadalmi vagy gazdasági jellegű kiemelt érdeke.

A hatóságnak az üggyel kapcsolatban tudomására jutott, hogy a Győri Körzeti Földhivatal mint elsőfokú ingatlanügyi-földvédelmi hatóság a Győr-Moson-Sopron Megyei MgSzH Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság Talajvédelmi Osztályának megkeresése alapján 2009. január 21- én a Sokorópátka 069 hrsz- ú, c, f, h, alrészletű gyepterületek feltörése miatt helyszíni szemlét tartott, melyen a Felügyelőség is részt vett, és engedély nélküli gyepfeltörés miatt a szükséges eljárást megindította, illetőleg intézkedéseket tesz természetvédelmi bírság kiszabása mellett a terület helyreállítása érdekében.

Fenti indokok miatt kizáró ok áll fenn, természetvédelmi okból a kérelem nem engedélyezhető, azt a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 71. § (2) bekezdése, és a R. 5. § (2) bekezdésének f) pontja alapján **el kell utasítani.**

A határozat a fent idézett jogszabályokon alapul.

A határozattal szembeni fellebbezési jogot a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 98.§ (1) és 99.§(1) bekezdései biztosítják, a fellebbezéshez szükséges szolgáltatási díj mértékéről a 33/2005.(XII.27.) KvVM rendelet 2.§ (4) bekezdése rendelkezik.

Győr, 2009. február 18.

Gerencsér Tivadar s.k.
igazgató